

ABY SI NAŠI PŘEDŠKOLÁČCI HEZKY HRÁLI...

Hra má zásadní vliv na celkový vývoj dítěte. Je pro dítě formou učení a poznávání světa, je i prostředkem komunikace, je příležitostí pro vyjádření pocitů, přináší dítěti radost a uvolnění a dává mu zakusit prožitek úspěchu i prohry. Dítě při hře získává řadu dovedností a rozvíjí svou osobnost. A jak tedy vypadá hra předškoláků, ať už se jedná o předškoláky slyšící nebo ty, kteří mají různý typ sluchového postižení?

HRA PŘEDŠKOLÁKŮ

V předškolním věku, tj. v období od tří do šesti let, představuje hra hlavní a převládající činnost dítěte. Zároveň je také důležitou specifickou formou učení a cestou, která připravuje dítě na život ve společnosti. Při dobré hře je dítě aktivní, směřuje k dosažení určitého cíle a prožívá radost ze hry, obdobně jako dospělý z dobře vykonané práce. A proto lze již při hře posilovat ty návyky, které bude dítě později při práci potřebovat (udržování pořádku, uklízení atd. ☺).

Hra předškolního dítěte je v porovnání s předchozími vývojovými obdobími zpravidla obsahově bohatší a organizačně složitější. Nejvíce se uplatňují hry námětové, při nichž dítě detailně napodobuje činnosti ze svého prostředí. Hádanky, říkadla a hry se slovy podporují duševní činnost dítěte, které je tímto nenásilně připravováno na nástup do školy. Dále se také obohacuje obsah her konstruktivních, např. dítě pouze nenakládá písek, ale již ho mísí s vodou, staví hrady, písek přepravuje na nákladním autě atd. Hry senzorycké významně přispívají k rozvoji smyslů. Sem jsou řazeny mj. hry se zvuky, proto je nutné dbát na to, aby dítě mělo možnost zvuky nejen poslouchat, ale v tomto období i samo tvořit.

S přibývajícím věkem si už dítě nehraje jen samo, ale potřebuje ke hře další kamarády. Kolem třetího roku bývá ještě hra paralelní, tzn., že si dítě hraje vedle ostatních dětí ve skupině, ale nespolupracuje s nimi. Postupně přechází ke hře ve dvojici (období kolem čtvrtého roku) a dále ke hře skupinovým, které zpravidla mívají charakter her pohybových. Přechod ke skupinovým hrám ale často provází konflikty, které se týkají nejčastěji půjčování hraček, a může trvat dlouho, než si dítě zvykne se o hračky dělit s ostatními ☺.

Pro svou hru dítě potřebuje zvláště splnění tří základních podmínek – vhodný prostor, čas a prostředky.

Dítě ke své hře musí mít **dostatek bezpečného prostoru**, kde si bude moci nerušeně hrát. V domácnosti je vhodné, aby dítě mělo vlastní koutek, kde bude mít volně přístupné

své hračky. Toto místo by mělo mít co nejvíce denního světla a správné umělé osvětlení.

Dalším předpokladem je čas vymezený pro hru, tzn., dejte dítěti **dostatek času na hru** a bezdůvodně ji nepřerušujte. Dítě potřebuje vždy svou hru dohrát. Pokud tedy dítě odvoláváte ze hry, např. na večeri, upozorněte ho předem, že za chvíli bude muset svou hru přerušit nebo ukončit. Zpravidla tím předejete výbuchům vzdoru, že dítě nechce hru přerušit...

Mezi prostředky hry se řadí pomůcky a hračky, které jsou doplňkem i podnětem dětské hry. Dítě bezpodmínečně **nepotřebuje velké množství zakoupených speciálních hraček**. Ke své hře může využít reálné věci, předměty denní potřeby (např. krabičky, velké knoflíky apod.) či různé přírodní materiály (klacíky, kameny, písek atd.).

Pro dětskou hru je důležitý přiměřený počet hraček. Když má dítě hraček mnoho, přebíhá od jedné ke druhé, řádně se nesoustředí a není vytrvalé. Naopak pokud ale nabízíme dítěti stále stejnou hračku, může dojít k duševnímu přesycení, dítě se nemůže dále volně rozvíjet a přestane ho bavit si s hračkou hrát. V takovém případě zpravidla postačí na nějakou dobu hračku odložit, po čase si opět s hračkou začne dítě s novým zájmem hrát.

JAK VYBRAT SPRÁVNOU HRAČKU?

Při výběru hračky je nutné dbát na to, aby zvolená hračka odpovídala stáří a vývoji dítěte a byla pro něho podnětná, tzn., aby dítě ještě dále rozvíjela. Dále uvádím čtyři základní oblasti požadavků na dobrou hračku:

1. **výtvarný požadavek:** hračka je zajímavá tvarem, barevností (barva i tvar však odpovídají skutečnosti) i materiálem, je vkusná a pro děti přitažlivá;

2. **hygienický (bezpečnostní, lékařský) požadavek:** hračka je vyrobena z vhodného materiálu (pevnost, odolnost, dostatečná trvanlivost), je pro dítě bezpečná (dostatečná velikost, vhodný tvar: tupost, zaoblenost), hygienicky nezávadná a je možné její opakované čištění;

3. **technický požadavek:** hračka je

funkční a odpovídá moderní technice, princip pohybu hračky by měl být jednoduchý a srozumitelný;

4. **pedagogický požadavek:** hračka je srozumitelná a **realistická**, odpovídá věku a tělesným proporcím dítěte (velikost, váha, dítě ji snadno uchopí), rozvíjí jeho fantazii a tvořivost, umožňuje několik herních činností, podněcuje dítě ke hře, vlastní aktivitě a zájmu o určitou činnost, je účelná (podněcuje pohybový, smyslový, rozumový, citový a etický vývoj dítěte).

Z uvedených požadavků vyplývá, že hračka by měla být funkční a měla by dítěti umožnit pestré využití. Tedy: každá správná hračka je víceúčelová a měla by být využívána tak, aby podporovala všestranný rozvoj dítěte a rozšiřování jeho slovní zásoby. Na regálech obchodů se dnes ale setkáváme často s hračkami elektronickými. Jejich princip spočívá v tom, že dítě zmáčkne tlačítko a hračka sama něco udělá (zahraje, zabliká apod.). To nutí dítě spíše k pasivnímu sledování hračky než k vlastní aktivitě. Proto je prosím vybírejte uvážlivě a pozor na to, aby tyto hračky v dětském pokoji nepřevažovaly.

V předškolním období je hračka zcela středem hry. Na počátku tohoto období (kolem třetího roku věku) určuje hračka obsah hry, který spočívá v manipulaci s hračkou (např. dítě jezdí autem po pokoji). Centrem hry zůstává hračka i v pozdějším věku, ale zde již získává cílevědomé postavení a náplň hry tak již nespočívá jen v samoúčelném zacházení s ní (např. dochází k posunu, že auto rozváží materiál na stavbu). Současně s tímto posunem se také rozvíjejí požadavky na reálnost hračky...

Dobrá hračka také působí kladně na city dítěte. Vyvolává v něm hlavně lásku, něžnost, opatrovnictví a sympatii, které se pak přenáší do reálného života. Mezi takové hračky patří hlavně panenky. Přirozený sklon ke hře s nimi mají děvčata, ale je zcela normální, když si s nimi hrají i chlapi. Někteří odborníci doporučují nerozdělovat hračky pro chlapce a pro děvčata, aby byl podpořen všestranný rozvoj osobnosti dítěte, protože děti se prostě zajímají o všechno.

TÉMA: HRA PŘEDŠKOLÁKŮ

A JAKÉ HRÁČKY BY Tedy NEMĚLY PŘEDŠKOLÁKOVĚ CHYBĚT V DĚTSKÉM POKOJI?

Obecně lze hráčky určené pro děti v předškolním věku charakterizovat tak, že jsou rozmanité, podněcují dětskou fantazii a umožňují napodobovat činnosti dospělých. Tyto hráčky by měly všestranně podněcovat dětské hry.

© Panenka – je považována za typickou hráčku pro dívky, chlapci dávají přednost spíše medvídkovi či jiné zvířecí figurce, ačkoli si s panenkou také rádi hrají a taková hra by jim neměla být odepřena. Panenka má mít vyměnitelné jednoduché oblečení. Dalšími doplňky, kterými může být panenka postupně vybavována, jsou postýlka, nadobítko, kočárek, pokojíček, toaletní potřeby a zdravotnický kufrík. Ve věku pěti až šesti let potřebuje dítě ke své hře několik panenek o různých velikostech (větší panenka pečující o menší atd.)

© Stavěnice – významně přispívá k rozvoji zraku, hmatu, prostorořie a vztahů k souvisejícím s tím i k rozvoji řeči. Rozvíjí konstruktivní myšlení, tvořivost, zručnost a kombináčnické schopnosti. Stavěnice rozvíjí nejen technické schopnosti, ale i sociální vztahy. Nejprve si totiž dítě staví pro sebe, ale postupně si stavěnice vynutí spolupráci s ostatními. Nejdříve se jedná o vzájemnou výměnu kostek, pak zkoušenosti a nakonec se spojí ke společné stavbě... Dítě předškolního věku své stavby zdokonaluje a různě je zdobí. Dokáže stavěnice podle předlohy i podle vlastní představy. K tomu si vybírá vhodné kostky a postupuje podle plánu. Pro tříleté dítě by měla zpravidla proces stavěnice být důležitější, než výsledek. Snaží se započatou stavbu dokončit, i když jí pak zase rozházi. Ve věku čtyř let dítě při hře se stavěnicí projevuje větší vynalézavost a má zájem o hotový výsledek. Pětileté dítě si již přeje postavit něco užitečného, upotřebitelného. Usiluje o to, aby se stavba celkově podobala vzorovému předmětům a aby po dokončení zůstala stát.

© Pohybové hráčky – základní hráčkou pro většinu pohybových her je míč, který se hodí pro každý věk. Míč přispívá k tělesnému rozvoji dítěte a rozvíjí smysl pro vzdálenost a směr. Je žádoucí, aby dítě mělo k dispozici více míčů různých velikostí a druhů... Mezi další pohybové hráčky předškolního věku patří obručky, švihadlo, kuželky, koloběžka, kolo, brusle, saně, lyže atd.

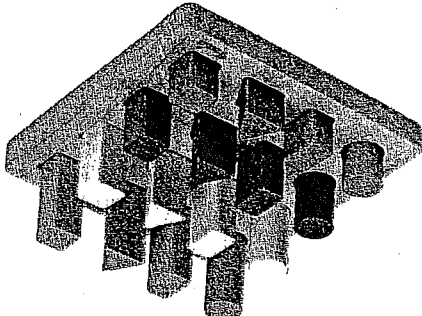
le, saně, lyže atd.
hadlo, kuželky, koloběžka, kolo, brusle, saně, lyže atd.
ky předškolního věku patří obručky, švihadlo, kuželky, koloběžka, kolo, brusle, saně, lyže atd.
a druhů... Mezi další pohybové hráčky předškolního věku patří obručky, švihadlo, kuželky, koloběžka, kolo, brusle, saně, lyže atd.
Je žádoucí, aby dítě mělo k dispozici více míčů různých velikostí a druhů... Mezi další pohybové hráčky předškolního věku patří obručky, švihadlo, kuželky, koloběžka, kolo, brusle, saně, lyže atd.
a rozvíjí smysl pro vzdálenost a směr. Je žádoucí, aby dítě mělo k dispozici více míčů různých velikostí a druhů... Mezi další pohybové hráčky předškolního věku patří obručky, švihadlo, kuželky, koloběžka, kolo, brusle, saně, lyže atd.
přispívá k tělesnému rozvoji dítěte a rozvíjí smysl pro vzdálenost a směr. Je žádoucí, aby dítě mělo k dispozici více míčů různých velikostí a druhů... Mezi další pohybové hráčky předškolního věku patří obručky, švihadlo, kuželky, koloběžka, kolo, brusle, saně, lyže atd.
míč, který se hodí pro každý věk. Míč přispívá k tělesnému rozvoji dítěte a rozvíjí smysl pro vzdálenost a směr. Je žádoucí, aby dítě mělo k dispozici více míčů různých velikostí a druhů... Mezi další pohybové hráčky předškolního věku patří obručky, švihadlo, kuželky, koloběžka, kolo, brusle, saně, lyže atd.
kou pro většinu pohybových her je míč, který se hodí pro každý věk. Míč přispívá k tělesnému rozvoji dítěte a rozvíjí smysl pro vzdálenost a směr. Je žádoucí, aby dítě mělo k dispozici více míčů různých velikostí a druhů... Mezi další pohybové hráčky předškolního věku patří obručky, švihadlo, kuželky, koloběžka, kolo, brusle, saně, lyže atd.
© Pohybové hráčky – základní hráčkou pro většinu pohybových her je míč, který se hodí pro každý věk. Míč přispívá k tělesnému rozvoji dítěte a rozvíjí smysl pro vzdálenost a směr. Je žádoucí, aby dítě mělo k dispozici více míčů různých velikostí a druhů... Mezi další pohybové hráčky předškolního věku patří obručky, švihadlo, kuželky, koloběžka, kolo, brusle, saně, lyže atd.

© Ostatní hráčky vhodné pro děti předškolního věku:

- nádobíčko;
- maňásci, loutkové divadelko;
- kostymy, části oblečení typické pro jednotlivá povolání;
- autíčka, nakladní auta, vláček a další dopravní prostředky;
- stolní hry: domino, lotto, pexesa, mozaiky, vkládací, obrázkové skládací;
- souprava na šití a vyšívání, navlékací korále;
- pracovní nástroje: kladívko, klesť, lopata, hrábě, konvíčka a další nástroje pro hry na domácnost atd.;
- hráčky do písku: kbelíček, lopatka, tvoritka na písek;
- hráčky do vody: nafukovací hráčky, hráčky z umělé hmoty a gumy;
- zvukové hráčky: bubínek, píšťalka, trubka, xylofon, triangel aj. (tzv. Orffův instrumentál);
- omalovánky a domalovánky apod.

A NA ZÁVĚR NĚKOLIK PRAKTICKÝCH TIPŮ:

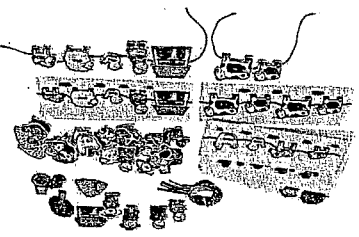
Podložka s geometrickými tvary
Popis: Dily jsou v pěti barvách, pěti výškách a ve čtyřech tvarech, jsou uloženy na dřevěné podložce.
Použití: Tuto hráčku použijte ke hře na rozlišování barev, tvarů a velikosti

Farma na navlékání

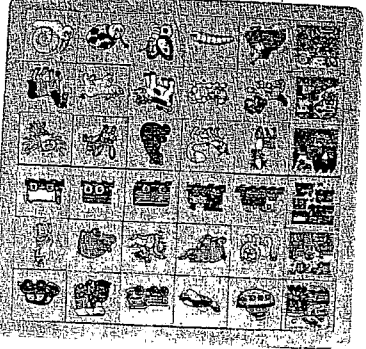
Popis: 60 dřevěných oboustranně barevně potisknutých obrázků (20 motivů vždy ve třech velikostech) s dírami uvnitř na provlékání, 24 karet s předlohami, 4 šňůrky k navlékání, příložený návod.
Použití: Prohlédněte si a pojmenujte s dítětem obrázky. Potom vyzvěte dítě, aby vyhledalo a navléklo jednotlivé motivy podle předlohy (ta je vždy označena symbolem určujícího stupně obtížnosti).
Obměny: • Vytvořte si s dítětem vlastní farmu. Vymyslete si k ní i vlastní příběh.

• Obrázky použijte i při nácviku určování polohy (vedle, za, před, vlevo, vpravo).

Co patří k sobě?

Popis: Dřevěná deska s celkem 36 obrázky.
Použití: Prohlédněte si jednotlivé obrázky.
ve obrázky (téma: hráčky, zvířata, předměty, počasí, dopravní prostředky). Upozorněte dítě na to, že první obrázek na každém řádku představuje určitou kategorii (a jsou na něm zobrazeny všechny podřazené obrázky). Vedte dítě k tomu, aby obrázky řadilo do řádků na desce tak, jak k sobě logicky patří.
Obměny: • Předložte dítěti desku se zpráženými obrázky. Dítě musí nejprve vyhledat, co do řádky nepatří. Potom společně určete, proč tomu tak je.
• Obrázky použijte i v dalších hrách na rozvoj slovní zásoby, prostorořie orientace atd.

Použité zdroje:

MISURCOVA, V.; FIŠER, J.; FIXL, V. 2. vydání, Praha: SPN, 1989. 142 s.
SKÁKALOVÁ, T. Hra a hráčka sluchově postiženého dítěte v prostředí mateřské školy. Hradec Královce: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Královce, 2007. 141 s. Baka-lářská práce.

Zpracovala Tereza Skákalová
autorka článku působí na Katedře speciální pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Královce
Foto: Archiv Terezy Skákalové

BUDOVÁNÍ ČEŠTINY U MALÝCH NESLYŠÍCÍCH DĚTÍ

Přinášíme Vám další příspěvek, který se týká výuky českého jazyka. Nabízíme Vám v něm několik dobrých tipů na různé aktivity, jak učit češtinu (slovní zásobu a gramatiku) u malých neslyšících dětí.

OTÁZKA KOMUNIKACE V RODINĚ S NESLYŠÍCÍM DÍTĚTEM

Když se neslyšící dítě narodí do slyšící rodiny, přemýšlí jeho slyšící rodiče poměrně záhy poté, co je u jejich dětí diagnostikována sluchová vada, o tom, jak budou se svým synem/dcerou komunikovat. To znamená, jak se s nimi co nejdříve a nejlépe dorozumí a jakým způsobem dosáhnou úroveň, na které komunikují jiní rodiče se svými slyšícími dětmi (ve srovnatelném rozsahu). Důležitým prvkem v tomto jejich rozhodování je také volba jazyka (nebo jazyků) jako nástroje komunikace s dítětem, přelévání informací o světě a jeho fungování, poznatků o nich samých - obecně jako nástroje výchovy a vzdělávání.

Z tohoto úhlu pohledu má většina neslyšících rodičů situaci výrazně snazší. Znakový jazyk, ke kterému jsou lépe vybaveni, a který znají, přelévají svým dětem přirozeným způsobem, komunikují v něm, vysvětlují, informují, tedy: vychovávají bez jazykové bariéry.

CÍLEM JE PSANÁ ČEŠTINA

Neslyšící rodiče, stejně jako ti slyšící, však v rámci výchovy svých dětí, musí přece jen řešit jeden „společ-

ný“ úkol (společně s odborníky z řad pedagogů): **jak vést děti k porozumění (a následně k produkci) psané podoby jazyka většinové společnosti, ve které žijí.** Právě psaná čeština (čtení a psaní) je pro neslyšící vhodný nástroj dorozumívání se se slyšícím světem. Osvojení si tohoto nástroje otevírá neslyšícímu dítěti přístup ke vzdělání, k informacím a zabezpečuje mu plnohodnotné zapojení do života.

Z tohoto důvodu začíná mnoho rodičů již v útlém věku svého dítěte s budováním a postupným rozšiřováním jeho slovní zásoby v českém jazyce, tedy s vytvářením různých podob **slovníčku češtiny.** Slovní zásobu pak s dětmi rozvíjejí rozmanitými formami procvičování.

Při této snaze je pro rodiče i pedagogy v mateřských školách důležité si uvědomit, že vedle rozšiřování slovní zásoby podle konkrétních témat (např: nápoje, domácí zvířata, ovoce atd.) je pro počáteční komunikaci a oboustranné porozumění důležité dát dítěti i jistý základ jazyka v podobě zásoby tzv. **koncepčních slov** – jako jsou například přídavná jména, pomocí kterých lze popsat nějaký objekt nebo vlastní pocit (teplé, stu-

dené, mokré, suché, unavený, hladový apod.) – nebo např. slova umožňující dítěti vyjádřit místo (tam, tady, venku, kde, kam), čas, děj apod.

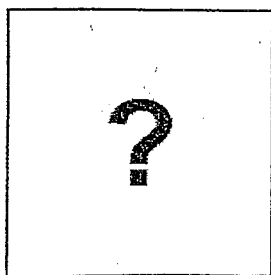
Jaké možnosti pro procvičování češtiny – slovní zásoby i gramatiky – se nabízejí?

Kartičky se slovy a znaky

Známým způsobem procvičování a upevňování slovní zásoby jsou kartičky se slovy, které připevňujeme na známé i nové předměty v místnosti. Je to metoda, kterou využívají i slyšící při výuce cizímu jazyku. Její druhou variantou jsou oboustranné kartičky (pojem vyjádřený na jedné straně slovem v češtině, na druhé straně znakem). Pro děti může být poutavá hra pexeso uzpůsobená do varianty obrázek/slovo, případně slovo/znak. *(v současné době jsou v prodejní nabídce jak „Obrázkové kartičky se znaky pro neslyšící“, tak i „Pexeso Znaková řeč“ se znaky“ – více viz www.frpsp.cz/prodej-knih – pozn.red.)*

Slovo - obrázek

Vhodným způsobem opakování a procvičování slovní zásoby jsou také různé varianty zkoumající porozu-

kohout

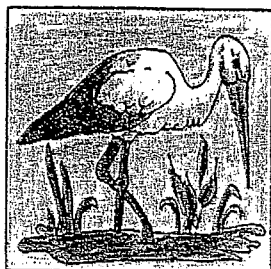
vlaštovka

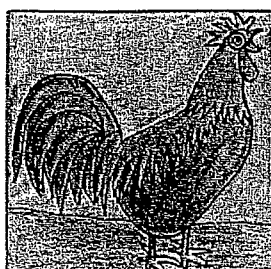
veverka

pes

čáp

kohout

králík

český znakový jazyk), který současně fungoval i jako deník, na jehož vzniku se také sám částečně podílel ilustracemi. Synovi Vojtovi tenkrát byly tři nebo čtyři roky. „Deníkoslovník“ se postupně proměňoval – od popisu základních událostí v rodině až k cílenému rozvoji slovní zásoby. (další článek o zážitkových denících je možné najít v *Info-Zpravodaji 2/2009* – pozn.red).

Při vytváření, doplňování a obohacování slovní zásoby v podobě slovníčků je vhodné co nejdříve zapojit také samotné dítě. Nejdříve může dítě pomáhat při výběru a záznamu nových slov, nebo je později samo vybírat. Ve školním věku pak může dítě vyhledávat význam slov v různých slovníčích (např. Slovníku synonym) a pokoušet se o záznam významu slova – formou

ilustrace nebo sdělení, kterému samy rozumějí. Jen tak si postupně zvykne samo si nové pojmy zaznamenávat a rozumět jim. Může se totiž stát, že když dítěti slovo vysvětlíme a význam slova zapíšeme do sešitu nějakou vysvětlující větou, za měsíc už dítě nemusí našemu vysvětlení v sešitě rozumět. Je lepší postupovat tak, aby si děti samy zapsaly do sešitu význam slov, tak jak ho od nás pochopily. Jejich zápis může být gramaticky nesprávný, mohou se vyjádřit pouze obrázkem... Pokud si slovo takto samy zpracují, je velmi pravděpodobné, že si jeho význam vybaví i po nějaké době.

Český jazyk v tandemu se znakovým jazykem

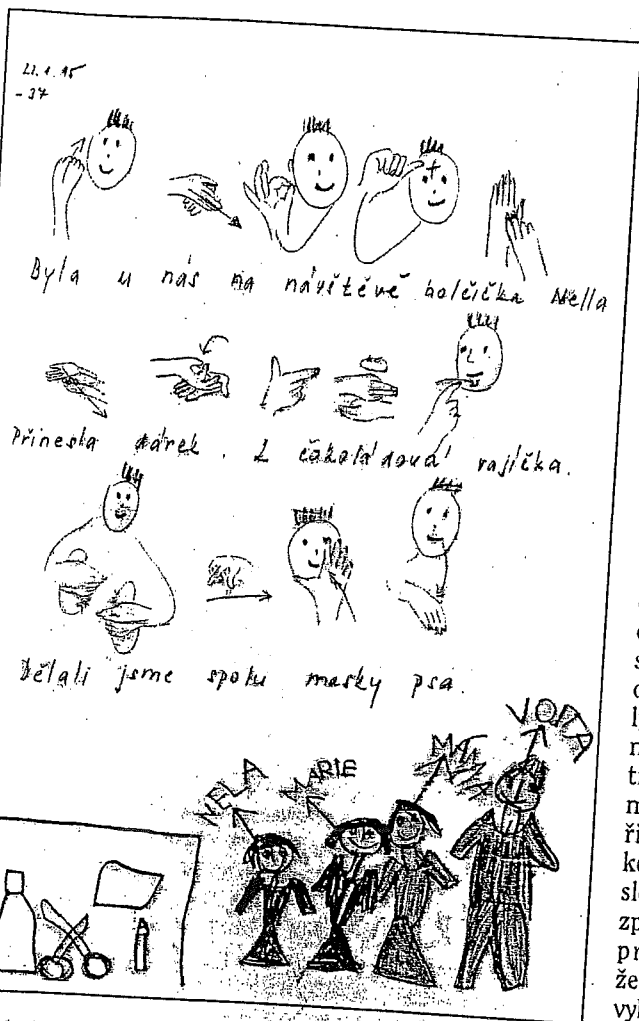
Je dobré, když je čtení celých vět a krátkých textů opřeno o vyjádření ve znakovém jazyce – dítě jim pak lépe rozumí. Tato aktivita se také stává základem budoucího odlišení obou jazyků a jasného „přepínání“ mezi nimi. To znamená, že se pracuje s porovnáváním obou jazyků, s vyhledáváním jejich shod a rozdílů, na které při výkladu češtiny upozorňuje. Dítě se učí správnému překladu z jednoho jazyka do druhého, a tak se u něj eliminují chyby pramenící z promítání se češtiny do znakového jazyka a opačně gramatiky českého znakového jazyka do podoby češtiny.

ZÁVĚR

Při hledání nejlepších, nevhodnějších a neefektivnějších metod budování češtiny u neslyšících dětí můžeme čerpat z osvědčených postupů mnoha rodičů a pedagogů. Můžeme se poučit z historie, hledat zkušenosti a rady v cizině.

Jeden z významných současných pohledů na způsob výuky češtiny u neslyšících dětí je ten, který češtinu vysvětluje a učí způsoby a postupy vycházejícími z pojetí češtiny jako cizího jazyka. Rozborem psaných textů českých neslyšících se současně mapují a popisují hlavní chyby, kterých se dopouštějí. Domnívám se, že bychom se právě na tyto gramatické jevy (jejich vhodné vysvětlení a dobrou znalost) měli při výuce češtiny zaměřit co nejdříve.

*Zpracovala Romana Petrářová
autorka článku pracuje v Ústavu českého jazyka a teorie komunikace na Filozofické fakultě University Karlovy (obor Čeština v komunikaci neslyšících)*

příklad: obr. 4 – materiál poskytl(a) Jana Kovařovicová)

Navštivte naši specializovanou knihovnu, která nabízí širokou nabídku knih, VHS, CD či DVD, které se týkají sluchového postižení.

Katalog našeho knihovního fondu je on-line: <http://knihovna.frpsp.cz>
Mimopražským zájemcům nabízíme zaslat vybrané tituly poštou.

Nabízíme také k prodeji knihy z různých oblastí sluchového postižení.
Seznam knih k prodeji najdete na: <http://www.frpsp.cz/prodej-knih>

Informační centrum o hluchotě FRPSP, Hábova 1571, 155 00 Praha 5

ZÁŽITKOVÉ DENÍKY

Po delší době se opět vrátíme k tématu „zážitkové deníky“, které hraji důležitou úlohu v mnoha rodinách, kde mají dítě se sluchovým postižením. Slouží zejména jako důležitý prostředek pro usměrněnou komunikaci uvnitř v rodině i komunikaci dítěte s jeho širším okolím. O tom, jak doma dělat zážitkové deníky, nám vyprávěla paní Eva Urbánková.

Zaujali Vás tento příspěvek? Chcete na něj nějak reagovat? Nebo nám poslat vlastní článek na téma „Postavení neslyšících v české společnosti“ či „Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina“? Pokud ano, budeme moc rádi, když nám svůj příspěvek pošlete na adresu: esujc@hisp.cz. Vy nezapomínejte přiložit článek, oškrteme v našem časopise stěh v české společnosti“ či „Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina“? Pokud ano, budeme moc rádi, když nám svůj příspěvek pošlete na adresu: esujc@hisp.cz. Vy nezapomínejte přiložit článek, oškrteme v našem časopise

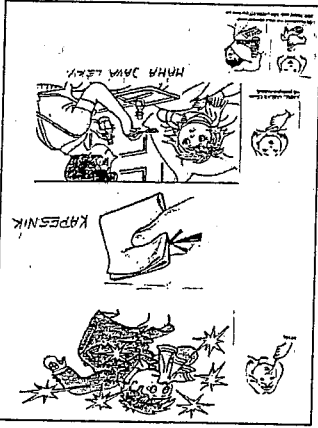
Napsal Matěj Jungwirth

kteří je fascinující a unikátní. Leč, nechápu, proč takto sami napomáhají stavět hrady, které je dělí od okolního světa. Naopak, my všichni bychom se měli zasa- zovat o zborní těchto hradeb.

Právo na vlastní kulturu a společenství, Pro jistotu: nechci neslyšícím brát velkého „N“ přinejmenším sporné. fakt, že z lingvistického hlediska je psaní budou mít stejný světový význam? Pomůžeme lidem bez nosu, tak se dá předpokládat, že ti. Cože? Znamená to, že když jsou dva

světbytnou komunitu, mají své tradice, historii i jazyk/slang (ale uznávám, že lady přímeri není pokulhávava, leč pro vykreslení je dostatečný). Dále Neslyšící rádi mluví o společných hodnotách a názorech na svět, které se samozřejmě liší od většinové společnosti-

Jsme neslyšící mamama a táta a mamme neslyšící ho dvou a pülle- toho syna Pepika který je pět měsíců po operaci kochle- arního implantátu. Používáme doma ke komunikaci znakový jazyk a se slyšící babičkou, se kterou žijeme v domě, používáme mluvenou řeč. Pepíček se naučil moc pěkně používat znakový jazyk, ale protože jsme chtěli, aby mohl chodit do běžných škol a komunikovat také se slyšícími, chtěli jsme, aby také používal mluvenou řeč. Více než rok používal denně sluchátka. Přesto- malujeme, kopírujeme z internetu... Babička vyrábí k obrázkům popisky, podle nás- ho vyprávění. Kopírujeme obrázky nejdů- ležitějších znaků, které jsou třeba ke ztvárnění konkrétního zážitku. To jsme dělali mimo jiné také kvůli slyšícím návštěvám. V době, kdy Pepíček komunikoval nevíc prostřednictvím znaků, se ho mohli naši slyšící hosté pomoci znaku, které násli- u příslušného zážitku, na ten konkrétní zážitek zepat, nebo naopak Pepíčkovi porozumět, když o svých zážitcích vyprávěl, Na začátku jsme udalosti do deníku

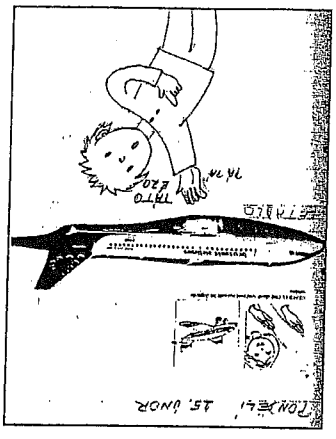
Do deníku dáváme nejen velké zážitky, jako je třeba návštěva zoo- logické zahrady, ale hlavně obyčejné, ale pro Pepíčka důležité zážitky, jako je třeba jízda tramvají, to, že byly u rybníka kačny, že byl na očkovaní, jakého jsme viděli psa, v jakém obchodě jsme nakupovali, bačkory a podobně. Obě s babičkou schovávalme různé obrázky, prospekty, časopisy a z nich pak použijeme obrázky, které se nám právě hodí. Také hodně fotografujeme, všichni malujeme, kopírujeme z internetu... Babička vyrábí k obrázkům popisky, podle nás- ho vyprávění. Kopírujeme obrázky nejdů- ležitějších znaků, které jsou třeba ke ztvárnění konkrétního zážitku. To jsme dělali mimo jiné také kvůli slyšícím návštěvám. V době, kdy Pepíček komunikoval nevíc prostřednictvím znaků, se ho mohli naši slyšící hosté pomoci znaku, které násli- u příslušného zážitku, na ten konkrétní zážitek zepat, nebo naopak Pepíčkovi porozumět, když o svých zážitcích vyprávěl, Na začátku jsme udalosti do deníku

lujeme si zážitek hned, třeba i na papír zvlášť a pak ho do deníku nalepíme. Když byl Pepíček nemocný, nepsali jsme třeba vůbec. Dřív byly naše deníky jednoduché, ale jak Pepíček roste, je zážitků víc a také máme lepší nápady, jak je zaznamenat. Ted už začínáme pátý sešit. Pepíčkovi se deníky moc líbí, rád si je s někým prohlíží, ukazuje je návštěvám, s tátou díky nim probere zážitky, které měl přes den se mnou. Bere protozpak rád povídá o tom, co se stalo, co viděl a co zážil. Ted už taky sám maluje, nebo namaloval jinde.

Podle vyprávění Euy Urbánkové zaznamenala Marcela Perinová

Foto: repro deníky

namaloval jinde. na památku vlepme, co taky sám maluje, nebo o tom, co se stalo, co viděl a co zážil. Ted už protozpak rád povídá me je také na logopedii, přes den se mnou. Bere bere zážitky, které měl s tátou díky nim prozruje je návštěvám, s někým prohlíží, ukazuje moc líbí, rád si je Pepíčkovi se deníky sešit. Ted už začínáme pátý

Zážitkové deníky Jsme začali s Pepíčkem používat asi od jeho roku a půl roku, ky, které každý den má, a abychom se k nim mohli vracet. Info-Zpravodaj 2/2009